

ת"פ 36660/03/16 - מדינת ישראל נגד רותם ביטון

בית משפט השלום באילת

19 יולי 2017

ת"פ 36660-03-16 מדינת ישראל נ' ביטון

בפני כב' השופט יוסי טופף
המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ גיא ארנברג, אדווה פנחס מלול ונורית מעטוק
פרקליטות מחוז דרום

נגד
הנאשם:

רותם ביטון
ע"י ב"כ עו"ד יעל דארבי
סנגוריה ציבורית

גזר דין

האישום וההרשעה

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, בעבירות של זיוף שטר כסף, לפי סעיף 462(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 ביחד עם סעיף 418 אמצע לחוק העונשין, וקבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין.

2. לפי כתב האישום, ביום 27.11.2014 בשעה 20:00 בקירוב, זייף הנאשם שטרות כסף בכך שהחזיק בביתו באילת, שטרות הנחזים כשטרות כסף (להלן: "**השטרות המזויפים**"). הנאשם החזיק 52 שטרות הנחזים כשטרות כסף של 50 ₪, ו-3 שטרות הנחזים כשטרות כסף של 100 ₪, ביודעו כי השטרות מזויפים. עוד נטען כי בתקופה שלפני יום 27.11.2014 החזיק הנאשם בשטרות מזויפים נוספים שכמותם אינה ידועה למאשימה. כמו כן, במועד שאינו ידוע במדויק, אך בסמוך לפני 27.11.2017, רכש הנאשם מוצרים מחברה שזהותה אינה ידועה למאשימה, בתמורה לסך של 500 ₪, אותה שילם בשטרות מזויפים, באופן הנחזה להראות ששילם בשטרות כסף. מכל המקובץ, הנאשם החזיק בביתו ביודעין שטרות כסף מזויפים, והשתמש בהם כדי לקבל דבר במרמה ואף קיבל לידיו במרמה דבר לא לו.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה, ה"ה גיא ארנברג, אדווה פנחס מלול ונורית מעטוק, עתרו למתחם ענישה הולם שבין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל וביקשו להטיל על הנאשם מאסר בפועל ברף האמצעי העליון של המתחם, לצד מאסר

מותנה וקנס גבוה. נטען כי לנאשם עבר פלילי מכביד על אף גילו הצעיר, הכולל מאסר על תנאי, שהוטל עליו לאחר שהופקעו צווי של"צ ומבחן שנגזרו לו, ולצורך כך אף הורשע בדין, על אף שאותו הליך הסתיים בתחילה ללא הרשעה. המאשימה עתרה להפעלת עונש המאסר על תנאי במצטבר לכל עונש אשר יוטל על הנאשם, נוכח ההזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לו בעבר. המאשימה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם, בראשם האינטרסים הרכושיים והקנייניים ובצד הטעיית הקורבן, פגיעה בסדר הציבורי, הצורך בשמירה על חיי מסחר תקינים ותקינותם של מסמכים, והיכולת לפעול על סמך מסמכים אלו. המאשימה טענה כי במעשיו פגע הנאשם באינטרס הכלכלי של רגולציה בנקאית על כלכלת המדינה, ובאופן קונקרטי בחופש האזרחים להתפרנס, וכל זאת למען רווח אישי מהיר וקל. המאשימה ביקשה לתת ביטוי לשיקולי הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות הכוללות רכיבים כלכליים, הפוגעות בציבור בכללותו לצורך עשיית רווח מהיר וקל. נטען כי מעשיו של הנאשם גרמו לנזק כלכלי קונקרטי לחברה ממנה רכש הנאשם את המוצרים באמצעות השטרות המזויפים וצוין הנזק הפוטנציאלי הרב שעלול היה להיגרם לולא נתפסו השטרות המזויפים הרבים בביתו של הנאשם. ב"כ המאשימה הפנו לתסקיר שירות המבחן מהם נלמד כי הנאשם התקשה לקחת אחריות על מעשיו, נטה להטיל אחריות על אחרים ועל הסביבה ולא ראה את ההשלכות שנגרמו בעקבות ביצוע העבירה. לפיכך ביקשה האשימה שלא לאמץ את המלצות שירות המבחן בקשר לעונש. הוגשו רישומו הפלילי של הנאשם במשטרת ישראל (ת/1), מסמכים מת"פ 39531-10-10 לעניין המאסר המותנה (ת/2) ופסיקה רלוונטית.

4. ב"כ הנאשם, עו"ד יעל דארבי, עתרה להארכת המאסר המותנה לצד צו של"צ ועונשים כספיים מתאימים. לחלופין עתרה ב"כ הנאשם להרחבת היקף השל"צ שהומלץ על ידי שירות המבחן, על מנת לחלצו מעונש מאסר. נטען כי חלקו של הנאשם במעשה הזיוף הנו בתחתית המדרג והוא לא זה שזייף או סחר בשטרי הכסף המזויפים, אלא רק החזיק והשתמש בהם. צוין כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וחסך זמן שיפוטי. ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות חייו הקשות של הנאשם, כפי שקיבל ביטוי בתסקיר שירות המבחן, ומסרה כי לאחרונה חל שינוי משמעותי לחיוב באורחות חייו. מאז ביצוע העבירות בגין הורשע הנאשם לא נרשמו לחובתו עבירות נוספות. הנאשם נישא, עובד בעבודה מסודרת ומפרנס את עצמו ובני ביתו.

5. הנאשם הביע סלידה וזעזוע מהעבירה בה הורשע ומסר שערך שינוי משמעותי בחייו, התרחק מחבריו הקודמים, נישא והחל לעבוד בעבודה מסודרת. לדבריו כיום מתמקדים חייו באשתו, בביתו ובבית הכנסת. הנאשם ביקש עזרה בשיקומו והביע סלידה מחזרה לפשיעה שאפיינה את חייו. הנאשם אישר כי בעבר לא ניצל הזדמנות שניתנה לו כיוון שלא היה "מפוכח", אך ישמח לקבל הזדמנות נוספת.

דין והכרעה

6. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. תחילה אקבע את מתחם הענישה למעשה העבירה שביצע הנאשם, על בסיס שיקולים נורמטיביים ואובייקטיביים, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה

בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר מכן, אקבע את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבותיו, בצורך בהרתעתו ואחרים כמותו, ובכלל זה אבחן האם ראוי כי ענישת הנאשם תחרוג ממתחם הענישה (ע"פ 2918/13 דבס נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 18.7.2013); ע"פ 1903/13 עיאשה נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.7.2013); ע"פ 1323/13 חסן נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.6.2013).

מתחם ענישה הולם

7. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון ההלימה כפי שהוגדר בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, ולצורך כך על בית המשפט להתחשב בשלושת אלה: בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ומידת אשמו של הנאשם; במדיניות הענישה הנהוגה (ע"פ 8641/12 סעד נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.8.2013).

בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, משהורשע הנאשם במספר עבירות המהוות אירוע אחד, אקבע מתחם ענישה הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לעיל, לאירוע כולו ואגזור עונש ביחס לכל העבירות בשל אותו אירוע.

8. **הערכים המוגנים** שנפגעו מהעבירות שביצע הנאשם הינם הזכות לקניין, הגנה על הסדר הציבורי, הגנה על תקינותם של מסמכים ואמצעי תשלום וכנגזר מכך פגיעה בביטחון למסחר תקין.

עבירת הזיוף נכללת בין עבירות המרמה הסחיטה והעושה, שהמשותף להן הוא "**הנעת אדם לשלם כסף או שווה כסף, או לתת טובת הנאשם, תוך שימוש באמצעי פסול**" (הצעת חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות מרמה ועושה) תשכ"ב-1962, הצעות חוק 514 עמ' 200, 202).

כב' השופטת פרוקצ'ה עמדה על הערכים החברתיים שנפגעים כתוצאה מעבירות המרמה בע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' דני קליין** (ניתן ביום 4.7.2007):

"הערך המוגן בעבירות המרמה והתחבולה נועד להגן על הציבור מפני מעשי מרמה, סחיטה ועושה למיניהם. לפיכך, ניתן לעבירות אלה פירוש מרחיב שתכליתו למנוע נזק ופגיעה שאינם מצטמצמים, בהכרח, להיבט הכלכלי, אלא מבקשים להגן גם על ערכים שונים אחרים, כגון הגנה על שלמות הגוף וכבוד האדם.."

האינטרס החברתי אינו מתקיים בחלל ריק, אלא מתייחס לאובייקט מסוים ומוגדר. לכן, בין הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם, יש לכלול גם את כבוד האדם וחירות הדיספוזיציה של אדם

לגבי רכוש המצוי בשליטתו. המוכר עשה פעולה של העברת רכוש, במצב בו חופש השיקול וההכרעה שלו הוגבלו בצורה ניכרת בהיותו תחת השפעה של טעות, ובכך נפגעה חירותו לבחור באופן חופשי ושקול האם ולמי למכור את קניינו (ד. בין, האינטרס החברתי המוגן באמצעות עבירות המרמה, הפרקליט כו (תש"ל) 85, 92-3).

9. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** במקרה דנא אינה מבוטלת. הנאשם החזיק בביתו שטרות מזויפים בסך של 3,400 ₪ לפחות, בידעו כי השטרות מזויפים, והשתמש בחלקם כדי לקבל דבר במרמה. לחברה שממנה נרכשו המוצרים נגרם נזק ממוני בסכום של 500 ₪ ועל כך נוסף הנזק שנגרם כתוצאה מזיוף השטרות לכלכלת המדינה ולחברה בכלל.

10. **בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות** (סעיף 40ט לחוק העונשין) הבאתי בחשבון את חלקו המרכזי של הנאשם בביצוע המעשים. הנאשם ביצע את העבירות בפרטיות ביתו באופן שלא פורט בכתב האישום, אך ניכר כי החזיק בשטרות מזויפים רבים והשתמש בהם בידעין וללא מורא, למען רווח מהיר וקל. מעשיו של הנאשם גרמו לנזק כלכלי קונקרטי לחברה ממנה רכש הנאשם את המוצרים באמצעות השטרות המזויפים ונזק פוטנציאלי רב עלול היה להיגרם לולא נתפסו השטרות המזויפים הרבים בביתו. מצבו הכלכלי והחברתי של הנאשם אינם מצדיקים את מעשיו. לא נגרעה יכולתו של הנאשם להבין את מעשיו ואת הפסול הברור שבהם, והוא יכול היה להימנע מלעשותם. לא נשמעו סיבות המשמשות לזכות את הנאשם או קרבה לסייג לאחריות פלילית.

11. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של זיוף, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה מצביעה על טווח ענישה רחב התלוי בנסיבות ביצוע העבירות ונסיבותיו האישיות של הנאשם. כך למשל:

א. ברע"פ 3195/11 **טימור מגלשוילי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.5.2011), נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של קבלת דבר במרמה והחזקת שטר כסף מזויף, בכך שהתחזה לאדם אחר ושילם במרמה סכום של 8,800 דולר בשטרות מזויפים, בידעו כי הם מזויפים, וקיבל תמורתם ציוד מחשוב בשווי 35,450 ₪. על הנאשם הוטלו **10 חודשי מאסר בפועל**, מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

ב. ע"פ (מח' ב"ש) 31649-09-11 **אריאל רביבו נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.12.2011), התקבל חלקית ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של זיוף שטר כסף והחזקת חומר לזיוף שטר כסף, בכך שהוריד תמונות של שטרות כסף מהאינטרנט למחשבו האישי והדפיסם. על הנאשם, צעיר הנעדר עבר פלילי, הוטלו **11 חודשי מאסר על תנאי** וקנס.

ג. בת"פ (י-ם) 1126/10 **מדינת ישראל נ' יום טוב ראובן לוי עזר** (ניתן ביום 20.7.2011), הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של זיוף שטר כסף וקבלת דבר במרמה בכך שמסר לנהג מונית 6

שטרות מזויפים של 50 יורו בתמורה ל-1,500 ₪, ביודעו כי השטרות מזויפים ובטענת שווא שהוא זקוק להמרת המטבע לצורך רכישת תרופות עבור אשתו. על הנאשם, בעל עבר פלילי רלוונטי, הוטלו **24 חודשי מאסר בפועל** והופעלו 8 חודשי מאסר מותנה במצטבר, כך שבסה"כ הוטלו עליו **32 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו, ומאסר מותנה.

ד. בת"פ (ת"א) 2471-09-09 **מדינת ישראל נ' יום טוב לוי עזר** (ניתן ביום 12.4.2011), הורשע נאשם, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של החזקת שטר כסף מזויף וקבלת דבר במרמה, בכך שבשלוש הזדמנויות שונות החזיק וסחר בשטרות שנחזו לשטרות של \$100 וקיבל תמורתם טובין וכסף מזומן במרמה. על הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד בעבירות דומות, הוטלו בהתחשב בנסיבות אישיות מאסר בפועל למשך 7 חודשים והופעלו שלושה מאסרים מותנים, חלקם בחופף, כך שבסך הכל הוטלו על הנאשם **16 חודשי מאסר בפועל**, מאסר מותנה, פיצוי, קנס והופעלה התחייבות קודמת.

ה. בת"פ (עכו) 2523/04 **מדינת ישראל נ' חייאדרה מוסטפא** (ניתן ביום 25.4.2007), הורשע נאשם במסגרת הסדר בעבירה של החזקה והנפקת שטרות מזויפים, בכך שתדלק את רכבו בתחנת דלק ושילם התמורה בשטר כסף מזויף הנחזה לשטר של 100 ₪. בחיפוש ברכבו נמצאו עוד 3 שטרי כסף מזויפים הנחזים כשטרות של 100 ₪. על הנאשם בעל עבר פלילי, הוטלו **5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**, מאסר מותנה וקנס.

ו. בת"פ (י-ם) 1162/04 **מדינת ישראל נ' יוסף אורן** (ניתן ביום 27.12.2004), הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של הנפקת שטר כסף, ובעבירה של קבלת דבר במרמה, בכך שהמיר למתלוננת כסף זר בכסף ישראלי מזויף. הנאשם המיר למתלוננת 500 דולר בתמורה ל-2,000 ₪ ששולמו לה ב-22 שטרות מזויפים של 100 ₪, ביודעו שהשטרות מזויפים. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הוטלו **6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**, מאסר מותנה, פיצוי וקנס.

ז. בת"פ (רח'י) 1317/04 **מדינת ישראל נ' ראובן ציוני** (ניתן ביום 23.12.2004), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירות של החזקת שטרות מזויפים, קבלת דבר במרמה ושיבוש הליכי משפט, בכך שהחזיק כמות לא ידועה של שטרות מזויפים הנחזים כשטרות כסף של דולר אמריקאי. הנאשם שילם לבעלת קיוסק, באמצעות שטרות מזויפים, בארבע הזדמנויות שונות וקיבל תמורתם סיגריות וכסף מזומן בערך כולל של כ-300\$. בהזדמנות אחרת החזיק הנאשם בארנקו \$700 מזויפים וכאשר עוכב ניסה להחביא אותם בניידת המשטרה. על הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד, הוטלו, לאור שינוי משמעותי באורחות חייו, **4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.

ח. בת"פ (י-ם) 4991/00 **מדינת ישראל נ' קרסיק נטליה** (ניתן ביום 19.2.2004), הורשעה נאשמת לאחר ניהול הוכחות, בעבירות מרמה, זיוף, ניסיון לקבלת דבר במרמה, ניסיון לעשות שימוש במסמך מזויף והחזקת שטר כסף מזויף. הנאשמת רכשה מוצרים בחנות ושילמה בשטרי כסף מזויפים הנחזים להיות שטרי כסף שערכם 200 ₪, וזאת ביודעה שהשטרות מזויפים. על הנאשמת, בעלת עבר פלילי,

של"צ בהיקף של 200 שעות, מאסר מותנה וקנס.

ט. בת"פ (ב"ש) 6260/00 **מדינת ישראל נ' אבו מדיגם מוחמד** (ניתן ביום 18.7.2001), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירות של זיוף שטר כסף, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה, בכך שרכש דלק ושילם תמורתו בשטר מזויף בערך של 100 ₪. על הנאשם, בעל עבר פלילי, אשר ריצה באותה עת מאסר בפועל בגין עבירת רכוש, הוטלו **90 ימי מאסר בפועל** מחציתם במצטבר למאסר שריצה הנאשם ומאסר מותנה.

12. מכל המקובץ, סבורני כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם, בנסיבות ביצוען, הינו **בין מאסר מותנה (ושל"צ) לבין 14 חודשי מאסר בפועל**, לצד ענישה מרתיעה וענישה כלכלית.

האם יש מקום לחריגה מגבולות מתחם הענישה

13. בהינתן מתחם הענישה ההולם, על בית המשפט לבחון האם ראוי לחרוג ממנו לקולה בשל שיקולי שיקום (סעיף 40 לחוק העונשין) או לחומרה בשל הצורך להגנה על שלום הציבור (סעיף 40 לחוק העונשין). במקרה דנא, לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם, כפי קביעתי, בשל שיקולי שיקום. אומנם ניכר מתסקיר שירות המבחן כי ההליכים המשפטיים משמעותיים עבורו והוא פעל לשינוי אורחות חייו, אך לצד זאת הובהר כי הנאשם אינו מחובר למשמעות התנהגותו בעבירה, אינו מבין את השלכות התנהגותו על הסביבה ומתקשה לשאת באחריות על מעשיו. בתסקיר שירות המבחן לא הוזכר כי הוצעה לנאשם חלופה טיפולית. מנגד, לא שוכנעתי כי יש הצדקה לחציית רף מתחם הענישה לחומרה משיקולי הגנה על שלום הציבור. אי לכך, מכלול השיקולים, לרבות שיקולי הרתעת הנאשם ואחרים כמותו ינחוני בקביעת העונש המתאים בגדר מתחם הענישה (סעיף 40 ו-40 לחוק העונשין).

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

14. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, יובאו בכלל חשבון נסיבותיו האישיות, שאינן קשורות בביצוע העבירה. נסיבות אלה נלמדות, בין היתר, מן האמור בתסקירי שירות המבחן, מחוות דעת הממונה על עבודות השירות, מטיעוני הצדדים לעונש, מעברו הפלילי של הנאשם ומדבריו לבית המשפט. בדרך זו חידד תיקון 113 לחוק העונשין את הצורך בהמשך נקיטת שיטת ענישה אינדיווידואלית, הבוחנת נסיבותיו של כל מקרה ואדם המובא לדין (ע"פ 433/89 **אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170; ע"פ 5106/99 **אבו ניג'מה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1) 350; רע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.5.2009)).

15. ביום 23.4.2017 התקבל תסקיר שירות המבחן, במסגרתו נסקרו קורות חייו ורקעו המשפחתי של הנאשם, אך מפאת צנעת הפרט אמנע מלפרט מעבר לנדרש. הנאשם בן 24, נשוי, מתגורר באילת, עובד בשטיפת מכונות לשביעות רצון מעסיקו. לנאשם עבר פלילי בגין עבירות רכוש, אלימות ומרמה. בשנת 2012 נידון לצו מבחן ושל"צ, אך מאחר ולא השלים את מלוא מכסת שעות השל"צ, הופקע הצו ותחתיו הוטלו על הנאשם מאסר מותנה וקנס. בשנת 2013 ריצה הנאשם מאסר בפועל בן 4 חודשים. הנאשם הודה בביצוע העבירות בגינן הורשע בהליך זה, אך לצד זאת טען כי אינו זוכר פרטים רבים, הציג בפני שירות המבחן תמונה חלקית וטשטש את הנסיבות שהביאו לעבירה. הנאשם מסר כי ביצע שינוי משמעותי בחייו, הביע חרטה על התנהגותו שארעה בתקופה בה ניהל אורח חיים שולי, כך לדבריו, טרם התחזקותו בדת והתחלת הקשר הזוגי עם אשתו. הנאשם מסר כי כיום הוא מבין את הפסול שבהתנהגותו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אופיין מגיל צעיר באורח חיים שולי, התחבר לסביבה שולית, פורץ גבולות והתקשה עוד בצעירותו להשתלב במסגרות הדורשות עמידה בגבולות ובכללים. עם זאת, שירות המבחן זיהה כי בשנים האחרונות הנאשם מצליח לנהל אורח חיים יציב ועצמאי, לרבות עמידה בגבולות ובכללים, ומקיים קשר מטיב עם בת זוגו, המספק לו רשת תמיכה משמעותית.

בבחינת גורמי הסיכון ציין שירות המבחן את התרשמותו מהנאשם כמי שלאורך מרבית חייו התקשה להתמודד במסגרות בהן נדרש להיענות לסמכות ומרות. הנאשם מתקשה לווסת דחפים, עסוק בסיפוק צרכיו, התקשה לשמור על עקביות במסגרות שונות ולא גילה מחויבות ואחריות בתפקידים שמילא. שירות המבחן ציין כי הנאשם נטה לטשטש את התמונה אודותיו ואודות ביצוע העבירות על ידו. התקבל הרושם כי הנאשם אינו מבין את משמעות התנהגותו בביצוע העבירות והשלכותיה על הסביבה. הנאשם נטה להשליך אחריות על האחר והתגלה קושי מצדו להתבוננות עצמית ובקבלת אחריות. כל אלה מהווים לדעת שירות המבחן גורמי סיכון לביצוע עבירות נוספות.

לצד זאת, ציין שירות המבחן גורמי סיכוי ביחס לנאשם בשל היותו ציר בשנים, המבטא עמדות ושאפיות נורמטיביות, ובשנים האחרונות מקיים יציבות תעסוקתית ומנהל אורח חיים עצמאי. צוין כי מאז ביצוע העבירות, תקופה של כשנתיים וחצי, לא ביצע הנאשם עבירות חדשות. נמצא כי לנאשם רשת תמיכה משפחתית וניהול אורח חיים דתי, המסייעים לו להימנע מביצוע עבירות ולהתנתק מחברה שולית.

לאור השינוי באורחות חייו של הנאשם ולאור התרשמות שירות המבחן ממשמעות ההליכים המשפטיים עבור הנאשם, הומלץ על הטלת עונש חינוכי-שיקומי בדרך של צו של"צ בהיקף של 200 שעות, מאסר מותנה, קנס ופיצוי לנפגעים.

16. הנאשם הופנה לממונה על עבודות שירות, אשר מצא אותו מתאים לבצע עבודות שירות.

17. **שיקולים לחומרה:** בבסיס השיקולים לחומרה ניצבת חומרת העבירות שביצע הנאשם והצורך שהענישה בגינן תרתיעו, כמו גם עבריינים אחרים כמותו, מלשוב ולבצע עבירות דומות. המדובר בעבירות נפוצות, הפוגעות בגיעה קשה בחיי המסחר ואשר גילויין לרוב אינו קל. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה להפנים את

משמעות התנהגותו העבריינית, השלכות התנהגותו ונוטה להשליך אחריות על אחרים. בנסיבות אלה יש לתן משנה חשיבות לענישה מרתיעה אשר תמחיש לנאשם את חומרת מעשיו ותרתיעו מלשוב על מעשיו. יתר על כן, לנאשם עברו פלילי מכביד, חרף גילו הצעיר, הכולל הרשעות בעבירות של היזק לרכוש במזיד, איומים (מס' מופעים), תקיפה סתם על ידי שניים או יותר, גניבת כרטיסי חיוב, הונאה בכרטיס חיוב, זיוף בכוונה לקבל דבר (מס' מופעים), התחזות כאדם אחר במטרה להונות (מס' מופעים) ותגרה.

העובדה כי לחובת הנאשם היה תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה בעת ביצוע העבירות, אשר לא הרתיע אותו מלשוב ולבצע עבירות, מחייבת ענישה הולמת. אי לכך, מעשיו של הנאשם ונסיבותיו מחייבים מענה עונשי משמעותי, למען יורתעו הנאשם ואחרים כמותו מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד.

18. **שיקולים לקולא:** הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. לזכות הנאשם הבאתי בחשבון את גילו הצעיר, את מצבו המשפחתי ואת שיקום אורחות חייו מאז ביצוע העבירות. לא נודע על פתיחת תיקים נוספים נגד הנאשם מאז ביצוע העבירות, בחלוף כשנתיים וחצי, ונמסר כי הנאשם שומר על מסגרת משפחתית יציבה. הנאשם הביע חרטה על מעשיו, פעל לשקם אורחות חייו, שואף ליציבות תעסוקתית ומנהל אורח חיים עצמאי.

19. בנסיבותיו של הנאשם, באתי למסקנה כי איזון השיקולים מחייב ענישה שיהא בה שילוב של רכיבי גמול והרתעה, שישקפו את הסלידה שחשה החברה נוכח מעשי הנאשם והוקעתם הנדרשת, כמו גם הצורך לצמצם במידת האפשר את הסיכון להישנות מקרים דומים כבעבר, לצד התחשבות בצרכי שיקומו, על מנת לסייע לנאשם לשמר אורח חיים נורמטיבי בחיק משפחתו, על מנת שגם הציבור יצא נשכר ככל שהנאשם יתרחק מביצוע עבירות כגון דא ובכלל.

בעבירות המבוצעות עבור בצע כסף, ראוי לכלול בין רכיבי הענישה גם רכיב כלכלי כדי להמחיש לנאשם ולאחרים כי תחולת הרווח מביצוע עבירה דומה תהיה נמוכה מתוחלת הקנס הצפוי להם אם יתפסו ויורשעו. לצד זאת, הבאתי בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם, יתר רכיבי הענישה והפגיעה הצפויה בפרנסתו ובכלכלת משפחתו.

מכל הנאמר, שילוב כלל רכיבי העבירה בנסיבות דנא ימצא בענישה שתכלול מאסר בדרך של עבודות שירות, קנס וענישה מותנית צופה פני עתיד.

20. נתתי דעתי לאמור בתסקירי שירות המבחן ולהמלצותיו באשר לעונש. ברם, כפי שנפסק לא אחת, תסקיר שירות המבחן הינו אך בגדר אחד השיקולים (אם כי שיקול מכובד), שעל בית המשפט לשקול בקבעו את עונשו של עבריין שהורשע בדיון. לבית המשפט, ולו בלבד, שיקול הדעת והסמכות לגזור דינו של נאשם. שכן, בעוד שירות המבחן אמון על אינטרס שיקומו של הנאשם בלבד, לבית המשפט עומדת התמונה הכוללת של אינטרס הנאשם, הקרבן והציבור, ואמון הוא על כולם (ראו: ע"פ 344/81 **מדינת ישראל נ' שחר סגל**, פ"ד לה(4) 313 (1981); ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685 (2000); ע"פ 4833/07 **אבו פנה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.9.2007)).

21. כפי הנזכר לחובת הנאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה אשר הוטל עליו בת"פ 39531-10-10, וזאת לאחר שהופקע צו של"צ שהוטל עליו הנאשם והוא הורשע בעבירות של גניבת כרטיס חיוב, הונאה בכרטיס חיוב, קבלת דבר במרמה, זיוף בכוונה לקבל דבר, והתחזות כאדם אחר במטרה להונות, והכל כמפורט בכתב האישום המתוקן, ובפס"ד מיום 30.6.2014 (ת/2). על הנאשם הוטל בין מאסר מותנה לתקופה של 5 חודשים, לבל יעבור על העבירות בהן הורשע במשך 3 שנים לאחר מתן פסק הדין וקנס.

סעיף 55(א) לחוק העונשין, הנושא את הכותרת "הפעלתו של מאסר על תנאי", קובע בין היתר כי: **"מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי"**.

בהתאם לסעיף 55(א) לחוק העונשין, נאשם שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יופעל המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו. עם זאת, סעיף 56 לחוק העונשין מתיר לבית המשפט שיקול דעת להאריך את תקופת המאסר המותנה או לחדשה לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים בנסיבות המנויות בו. לאור המקובץ עד כה, סבורני כי אין כל הצדקה להימנע מהפעלת המאסר על תנאי שנגזר על הנאשם. חומרת מעשיו, העבירות בהן הורשע, עברו הפלילי והעובדה כי ביצע את העבירות זמן קצר לאחר שהוטל עליו מאסר מותנה, מחייבים הטלת מאסר בפועל. סעיף 54 לחוק העונשין קובע כי שעה שביהמ"ש מטיל על הנאשם "עונש מאסר בשל עבירה הנוספת, לא יורה כי יהיה כולו על תנאי". לפיכך, שעה שמוטל על הנאשם עונש מאסר בגין העבירות בתיק זה, חובה כי חלק מתקופת המאסר תהא בפועל. מכאן, ובהתאם לסעיף 56(א) לחוק העונשין, משמצאתי להטיל עונש מאסר בגין העבירות נשוא כתב האישום, אין מקום להאריך את המאסר המותנה שהוטל על הנאשם.

סוף דבר

22. מכל הנתונים והשיקולים שפירטתי לעיל, מצאתי להשית על הנאשם עונש בגין האירועים המפורטים בכתב האישום, כדלקמן:

א. מאסר בפועל למשך 4 חודשים. תקופת המאסר תרוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 4.6.2017 הנאשם מוזהר כי כל הפרה בתנאי עבודות השירות יכולה ותביא להפקעת המנהלית ולריצוי העונש במתקן כליאה.

מובהר לנאשם כי מקום השמתו לריצוי עבודות השירות הינו בבית החייל, שברח' השיטה 4 באילת, החל מיום 3.9.2017. על הנאשם להתייבב במועד זה בשעה 8:00 ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז דרום, יח' עבודות שירות, באר שבע, או בכל מקום אחר שיידרש.

ב. הפעלת מאסר על תנאי - מופעל בזאת מאסר על תנאי בן 5 חודשים אשר הוטל על הנאשם בת"פ 39531-10-10, בבית משפט השלום באילת ביום 30.6.2014. תקופת המאסר תרוצה כך שחודש אחד ירוצה במצטבר לעונש שנגזר לעיל והיתרה בחופף.

סה"כ ירצה הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יעבור על כל עבירה לפי סימן ו' לפרק יא' לחוק העונשין או כל עבירה לפי פרק יב' לחוק העונשין.

ד. קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 1.8.2017 ויתר התשלומים מידי 1 לכל חודש שלאחר מכן. פיגור בתשלום אחד מן התשלומים שנקבעו לעיל, יעמיד לפירעון מידי את יתרת הקנס שטרם שולמה ויחייב את הנאשם בתשלום תוספת פיגורים כחוק.

ה. התחייבות - הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסכום של 15,000 ₪, להימנע מלעבור במשך שלוש שנים מהיום, על כל עבירה בסימן ו' לפרק יא' לחוק העונשין ופרק יב' לחוק העונשין. היה והנאשם לא יחתום על התחייבות כאמור בתוך 7 ימים מהיום, ייאסר בגין כך למשך 30 ימים.

23. ניתן בזאת צו להשמדה/חילוט/השבה של המוצגים, לפי שיקול דעת המאשימה.

העתק גזר הדין יישלח לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשע"ז, 19 יולי 2017, במעמד הצדדים.